FOLWARK SZLACHECKI I HANDEL ZBOŻEM WISŁĄ DO GDAŃSKA

GOSPODARKA TOWAROWO-PIENIĘŻNA I ŹRÓDŁA DOCHODU

HISTORIA

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

W CELU ZWIĘKSZANIA PRODUKCJI ZBOŻA SZLACHTA W XV WIEKU ZACZĘŁA ZAKŁADAĆ FOLWARKI, CZYLI DUŻE GOSPODARSTWA ROLNE.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

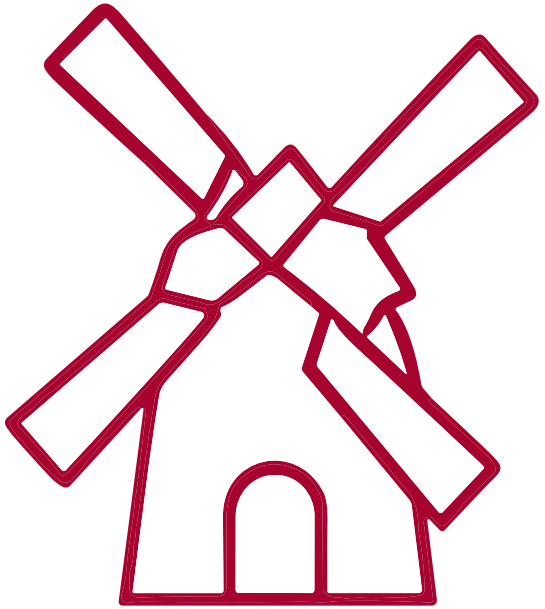
ELEMENTY WYSTĘPUJĄCE W FOLWARKACH

Dwór – siedziba szlachcica.

Lamus – budynek, w którym przechowywano przedmioty nieużywane na co dzień. Stał nieopodal dworu.

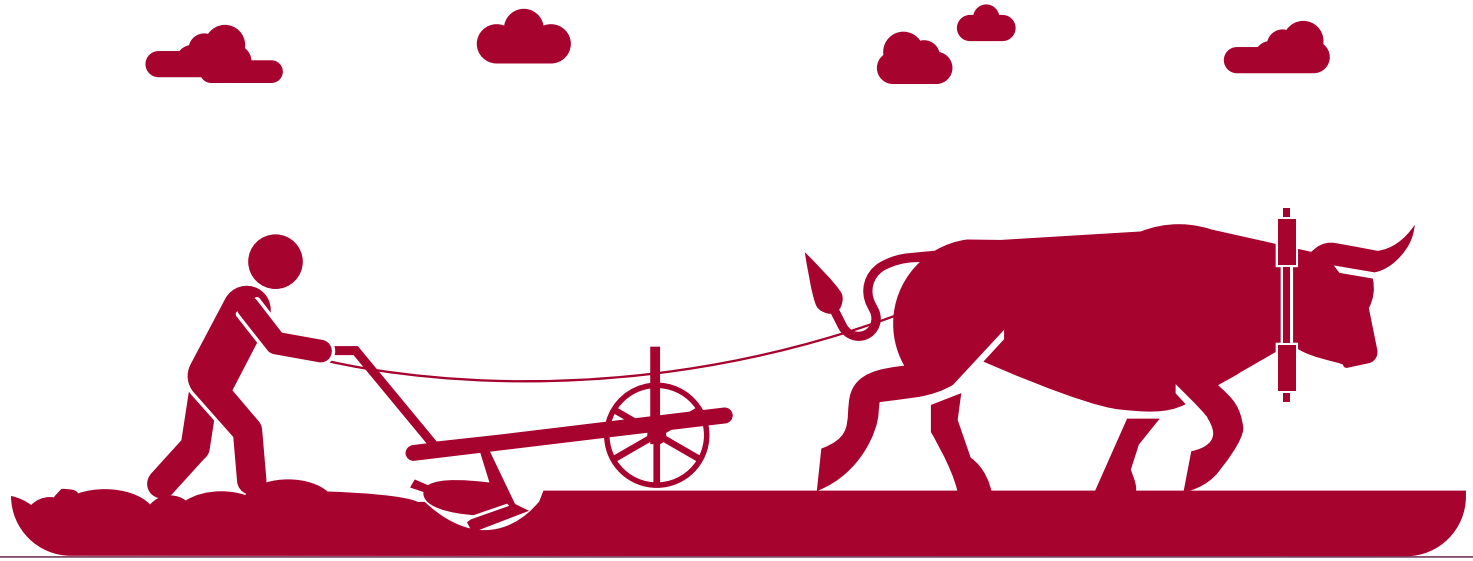
Zabudowania gospodarcze:

- spichlerz (magazyn na zboże),
- stodoła,
- wiatrak lub młyn,
- stawy,
- sady,
- las,
- wsie,
- pastwiska i pola.

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

PAŃSZCZYZNA – DARMOWA PRACA CHŁOPA NA RZECZ WŁAŚCICIELA FOLWARKU W ZAMIAN ZA MOŻLIWOŚĆ UŻYTKOWANIA JEGO ZIEMI NA WŁASNE POTRZEBY.

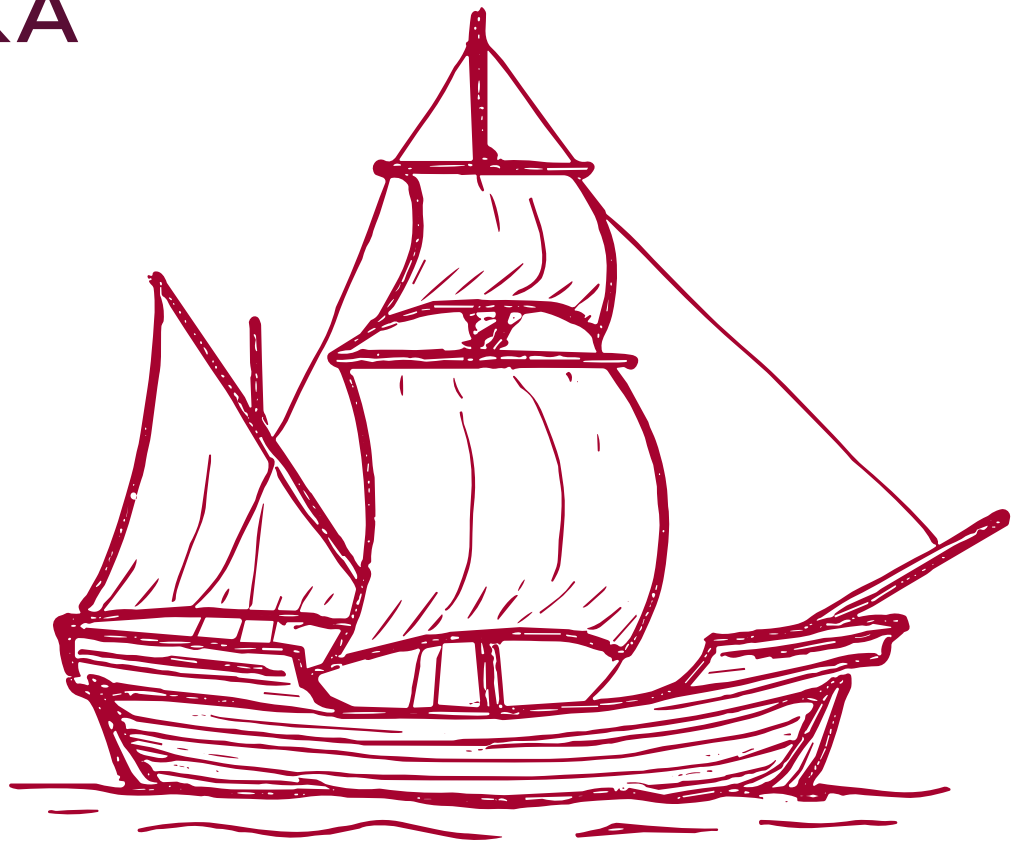
Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

HANDEL WISŁĄ DO GDAŃSKA

Po odzyskaniu Pomorza Gdańskiego i dostępu do morza na mocy II pokoju toruńskiego zawartego w 1466 roku Wisła stała się głównym szlakiem handlowym w Rzeczpospolitej.

Szkutami lub galarami spławiano nią głównie zboże oraz drewno z folwarków do Gdańska.

Dzięki handlowi Gdańsk stał się najbogatszym miastem Rzeczypospolitej.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

PRACA W EPOCE FOLWARKÓW I DZIŚ –
RÓŻNE SPOSOBY UZYSKIWANIA ŚRODKÓW DO ŻYCIA (DOCHODU)

Flisak – zajmował się spławianiem zboża, najczęściej był chłopem, dla którego była to praca sezonowa.

Chłop – odrabiał pańszczyznę w folwarku.

Szlachcic – był właścicielem folwarku, czerpał dochody z produkcji rolnej.

Kupiec – zajmował się handlem.

Rzemieślnik – pracował w warsztacie, gdzie wytwarzał potrzebne towary. Przykładowo szewc wytwarzał buty.

Nie istniały wówczas emerytury, renty, zwolnienia lekarskie ani prawo do urlopu.

Praca na etacie – praca w określone dni i w określonych godzinach z prawem do urlopu.

Praca na zlecenie – praca tylko w określonym czasie, kiedy ktoś wykonuje konkretne zlecenie, które otrzymał.

Praca na własny rachunek – tak pracuje freelancer, czyli osoba, która sama decyduje, kiedy i dla kogo pracuje. Musi szukać zleceń.

Praca sezonowa – praca przez krótki czas, np. przy zbiorze owoców w sezonie letnim.

Praca zdalna – praca, którą można wykonywać z dowolnego miejsca przez komputer. W różnej formie zatrudnienia.

Współcześnie istnieje płaca minimalna – najniższe możliwe wynagrodzenie, które pracodawca może legalnie zapłacić pracownikowi.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Przedsiębiorczość to umiejętność wymyślania pomysłów i realizowania ich tak, żeby coś stworzyć, zarobić pieniądze albo móc zaoferować komuś pomoc.

To jak być superbohaterem, który dostrzega sytuację i wymyśla sposób na jej ulepszenie lub rozwiązanie trudności.

Przedsiębiorczość – pomysł, działanie i odwaga, żeby spróbować!

Osoba przedsiębiorcza:

- podejmuje nowe inicjatywy,
- stawia czoła problemom,
- poszukuje i testuje nowe rozwiązania.

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

WYKSZTAŁCENIE A MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA I PRZYSZŁE DOCHODY

Co daje wykształcenie?

- Lepsze zarobki.
- Większy wybór zawodów.
- Możliwość pracy w wielu miejscach świata.
- Większą pewność zatrudnienia.
- Rozwój osobisty i satysfakcję z wykonywanej pracy.

Im wyższe wykształcenie, tym więcej możliwości!

Więcej nauki = więcej możliwości i szans na lepsze zarobki.

Lepsze zarobki = wyższy poziom życia.

Możliwe różnice w dochodach

Poziom wykształcenia	Przykładowe zawody	Przykładowe zarobki netto (zł)
Podstawowe	pracownik fizyczny	3 700–4 800
Zawodowe	mechanik, kucharz	4 500–6 000
Średnie	technik, sprzedawca	5 500–8 000
Wyższe (studia)	inżynier, lekarz, informatyk	7 500–15 000+

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

CZERPAĆ NAUKĘ OD DŻEKA Z „BANKRUCTWA MAŁEGO DŻEKA" JANUSZA KORCZAKA (WARTO ZAPOZNAĆ SIĘ Z CAŁYM UTWOREM)

„I Taft opowiedział Dżekowi długą historię, jak z małego chłopca na posyłki może się zrobić bogacz.

– Ja go nauczyłem, jak być kupcem. Dobrą miał u mnie szkołę. Kiedy już sam zaczął pracować, przychodził zawsze się radzić. Czasem posłuchał, czasem nie. A potem mówił: «Ile razy posłucham pana, mister Taft, zawsze dobrze na tym wychodzę»".

Źródło: J. Korczak, „Bankructwo małego Dżeka", Fundacja Warszawski Instytut Bankowości, Warszawa 2024, s. 130, https://przedsiebiorczydzek.pl/wp-content/uploads/2025/02/Ksiazka-Bankructwo-malego-Dzeka_online.pdf (dostęp: 23.09.2025).

Jaki wniosek płynie z treści powyższego fragmentu?

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

ILUSTRACJE DO STACJI ZADAŃ – STACJA NR 4

1

2

3

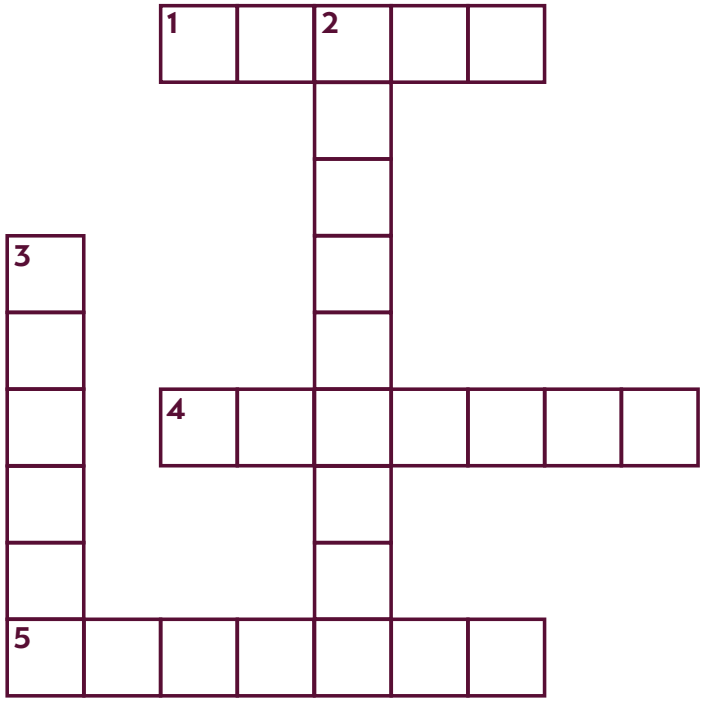

4

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

KRZYŻÓWKA

Poziomo:

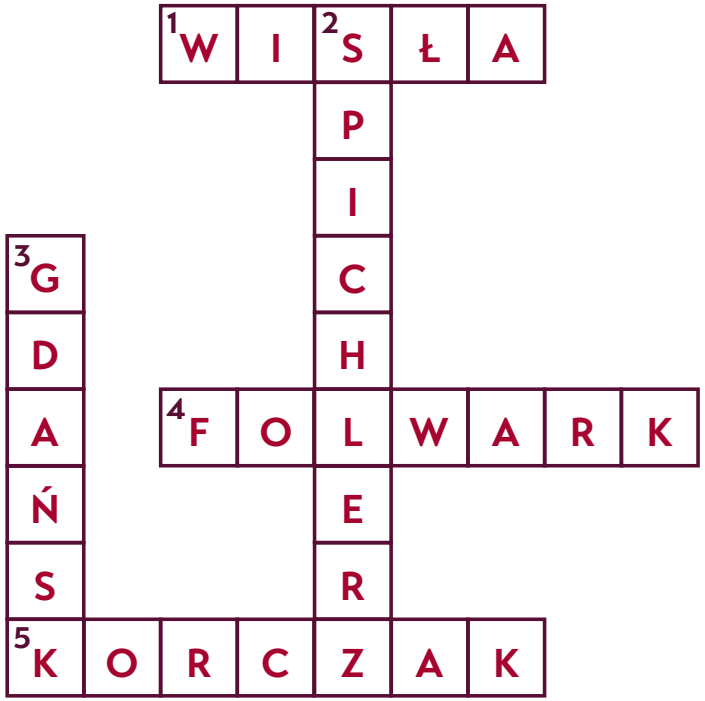
1. Rzeka – szlak handlowy
4. Gospodarstwo rolne szlachcica
5. Autor powieści „Bankructwo małego Dżeka"

Pionowo:

2. Magazyn na zboże
3. Miasto portowe Rzeczpospolitej

Ministerstwo Finansów
FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ
WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI
Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

KLUCZ ODPOWIEDZI

Poziomo:

1. Rzeka – szlak handlowy
4. Gospodarstwo rolne szlachcica
5. Autor powieści „Bankructwo małego Dżeka"

Pionowo:

2. Magazyn na zboże
3. Miasto portowe Rzeczpospolitej

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.

FOLWARK SZLACHECKI I HANDEL ZBOŻEM WISŁĄ DO GDAŃSKA

GOSPODARKA TOWAROWO-PIENIĘŻNA I ŹRÓDŁA DOCHODU

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ministerstwo Finansów

FUNDUSZ EDUKACJI FINANSOWEJ

WARSZAWSKI INSTYTUT BANKOWOŚCI

Sfinansowano ze środków Funduszu Edukacji Finansowej, którego dysponentem jest Minister Finansów i Gospodarki. Realizatorem Zadania jest Fundacja Warszawski Instytut Bankowości.